

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelőési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 frt.
Negyed évre	1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Borbély György**
Szerkesztő-bizottság:
NAGY OLIVÉR, dr. SZENTPÉTERY LAJOS,
NAGY ALBERT.
Szerkesztőség: Kazinczytér 7 sz.
Laptulajdonos **K. VERESS SÁNDOR.** — Lapkiadó **HARMAH JOZSEF**-czég

Hirdetési díj árszabály szerint.

Kéziratok nem adnak vissza.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A pénzküldemények pedig a lapkiadó céghez.

É l e t m ó d .

II.

(—y.) Csak akarni kell, s az élet könnyebben elviselhetővé, sőt még kellemessé is válik reánk nézve. Nem azért mondom ezt, mintha tulságosan rózsás színben látnám a világot, de nincs rutabb, mint összedugott kézzel beállani pessimistának s átkozni a sorsot. Isten az embernek szabad akaratot adott; s ha nem feltétlenül is, de nagyrészt igaz az a közmondás, hogy sorsának minden ember maga a mestere.

A múlt héten arról beszéltünk, hogy vidékünk népének mennyiben jogos a panasza a szegénységről. A többek között két határozottabb okát állapítottuk meg az elszegényedésnek: a jelenlegi kis jövedelmet és a nagy fényűzést. De állítottuk és állítjuk azt is, hogy ennek apasztása és annak növesztése a bomlott egyensúlyt helyreállíthatja. Ez utóbbinak kissebbitéséről s az előbbinek neveléséről szólani lenne most főfeladatunk, hogy az egyensúly helyreálljon. Azonban a fényűzés kissebbitéséről most nem is szólnak; hiszen az igények növelése bizonyos mértékig a jó izlés növekedéséről tanuskodik; a menyiben pedig a tékozlásba csapna át: megszűnik tékozlásnak lenni avval a munkával, a mi a kis jövedelmet nagyobbítja. Igen, a munka, a szabad em-

ber munkálkodása, egyuttal oly értelmi és szellemi fejlettséggel van kapcsolatban, mely minden káros fényűzést kizár. A ki ismeri és gyakorolja a munkát, az meg is tudja becsülni annak jutalmát. Pazarolni rendesen csak a mások fáradságának a gyümölcsét szokták az emberek.

Ezért lesz elégséges csak a munkáról beszélnünk, mely a jövedelmet nagyobbítja, a fényűzést lohasztja, s így a megélhetést biztosítja.

A munka nemesít. A munka jutalmaz.

Ne tűnjék fel különösnek, ha a munkáról, s annak áldásáról éppen a munkás néposztálynak beszélünk. Mondtuk, hogy vidékünk földművelő népe igenis szorgalmas, nyáron; de majdnem semmittevéssel tölti idejét télen.

Zokon sem vehetik a munkára serkentést. Hiszen a más életmóddal foglalkozók: az iskolatanítók is végeznek kézimunkát. A háziipar általánosabb meghonosítására éppen ők vannak felhíva, s a kezdeményezést a mi megyénkben már is megtették.

Mennyivel inkább ráférhet e foglalkozás a valódi munkásosztályra.

A gőz és villany századában nekünk is gyorsabban kell mozognunk.

Az iskolatanítóknak nyáron van nagyobb szünidejük, ők akkor foglal-

koznak kézi munkával; a földművelőnek télen van üres ideje, ő télen foglalkozzék apróbb házi iparral.

Megyénk kir. tanfelügyelőjének intézkedésére megyénkben egy házi ipartanfolyam nyílt meg ezelőtt pár évvel a megyei tanítók számára, melynek folytatása üdvös dolog.

E tanfolyamnak célja az, hogy földünk gazdag terményét, melyet ingyen és pazarul osztogat nekünk a természet fűben, fában, kőben, gyáva lustaságunk miatt veszni ne engedjük. Célja az, hogy az igen sok oldalú apró házi ipart, e nemes életmódot, sajátítsa el maga a nép, részint közvetve a gyermekkorral, részint közvetlenül a néptanítótól; hogy ennek elsajátításával tisztességesebb megélhetését elősegítse, a semmittevéstől, vagy néhol éppen a kocsmái dőzsöléstől elszokják.

A háziiparnak ilyképen a nép véérébe oltása, valójában fontos missió a néptanítók részéről. E téren morális és nemzetgazdasági tekintetben nemes hivatások van.

Igaz, hogy ilyen dolgoknak keresztüvitelére egy generatio nevelődése szükséges, hogy mintegy észrevétlenül lopózzék a vérbe az, a mire nincs rászületve. De nem tartjuk fölöslegesnek a siettetést, mert nem tartjuk lehetet-

AZ „ARANYOSVIDÉK” TÁRCZÁJA.

Őszi versek prózában.

„Hull a levél a virágról, elvállok én a babámtól. Isten hozzád édes!”

Hull, hulldogál a levél. Előbb megsárgul, aztán elszakad a nyelénél s tizet, huszat kalimbálva esik le csendesesen, vagy a szél csavarint rajta egyet s irgalmatlanul vágja oda valahová; de már nem fáj neki igysem, ugysem. Ősszel ez már így megyen.

Azonban én sajnálom. Hátha ők is érzene. Hiszen náluk is van feltámadás.

Valamint a sárga hulló levelek hasonmásai: az őszi versek potyognak, úgy hull szememből a könny az elválás, feledés és elmúlás gondolatára.

Miért is van a sziv, s a szivben szeretet?

A poéták azt mondják, azért, hogy kelleltesse földünk kihülését. Petőfi szerint a költőnek (már a nagyobbak közül, az igazijának) akkora szive van, hogy melegítné a világot nap helyett.

S van is valami a dologban. Télen a szivek melegítik a világot. Sőt ilyenkor a ki nem költő is, szivesen beáll világmelengetőnek. Mikor a nap már csak úgy látogatóba kándikál be hozzánk hébe-hóba, s egy-egy hidegrázó mosolylyal távozik fényes arszulatja: he-

lyébe védelmül kigyulnak az őrüzek a keblekben és — — a kemenczében.

Igen, mondom, a kemenczében; sőt előbb gyulnak ki a kemenczék, mint a keblek. Igaz, hogy ezek nagyobb lángot vetnek aztán, kivált ha legalább is egy kis Horrátius-féle áfonya levét öntenek az edénybe, faedényből a cserépedénybe, cserépedényből a csontedénybe, a csontedényből a véredénybe. A rizlingtől meg éppen kiolthatatlan lánggal ég a barátság tüze, mindaddig, míg kihajtjuk utolsó cseppig borát a telt üvegnek. Az idén jó lesz a zöld egres, kökény, fehér alma és veresszőlő bora is. Tessék alkalmazkodni a barátságnak és a szónoklati tudományoknak is.

De hogy messze ne menjünk, honnan is tértünk csak ki? Hát, a téli melegségről volt szó. Nevezzük ela hidegmelegségének; mert a hideg okozza mind e nagy melegséget úgy az őszi poéták sokaságánál, mint más közönségebb halandónál.

Kik a haldokló természettel rokonszenvezést és rokonszenvedést mutatnak s azt kiabálják, hogy ők is készülnek: éppen olyan gyanus, mint a nagy leány makacssága, mikor nem akarja leengedni ujjáról a gyűrűt; vagy közelebbi hasonlattal: ha ugyancsak a nagy leány halni vágyik, mikor éppen élni szeretne.

A prózai világban is azért fejleszt ki nagyobb hőt ősszel és télen az emberek szive, mert ijedés fogja el, a dermesztő hideg ha-

lálzerü lehellete miatt. Csakhogy itt őszintén történik a dolog. Nem hogy magasztalják a halált, de fűhöz, fához, kapnak, élatadó tüzet lehelnek a kiszáradt redves fába is. Összefűnek. Hő szeretettel ölelgetődznek, s élesztik egymásban a meleget, az életet.

Sőt fölkeresik a holtak birodalmát. Világot gyujtanak a sirokon. Megkoszorúzzák a temetőt. Föl-fölszólitgatják a megholtaknak szellemeit, — — mert hát a megemlékezésnek és az életnek ünnepét üljük falevéllhulláskor és nem a feledékenységek.

Megjegyzem mellékesen, hogy elbeszélést is szőjnek ide, azt a furcsa históriát, a mi éppen mostanság történt, hogy egy halottra azért akartak őszi lombkoszorút tenni, hogy feledjük. Feledni, feledni, könnyű azt mondani — a népdal szerint — de bajos megtenni, kivált akkor, mikor emlékezünk. Szegény halott! mit vétettél, vagy mit nem vétettél, vagy miért éltél, hogy így akartak adni a feledékenységgel az örök megsemmisülésnek. Hiszen még a pogány-magyarok is hitték a feltámadást a lélek hallhatatlanságával. Most a Krisztus országában még ugy sem sikerül a feledés. A szellem „a koporsóból kitör és eget kér.” Az igaz, hogy nem nyer mindenik, de az már nem a mi dolgunk. Még ritkábbak azok az igazságos szellemek, melyek a Guy de Maupassant visiojában megjelennek, s nem is kérnek mennyországot. Ez a francia ember ugyanis azt álmodta egyszer, hogy a temető-

Üveg, porcellán, lámpa, tükör- és konyhaeszköz raktára.

Van szerencsém Torda város és vidéke nagyérdemű közönségét értesíteni, hogy helyben, főtér 29. sz. a. TIMBUS JÁNOS ur házában a mai kor kivánalmainak teljesen megfelelő

üveg, porcellán, lámpa, tükör és teljes (staffirung)

— konyhaeszközökből álló —
dus raktáru üzletet

nyitottam és azt

REICH JÓZSEF

törvénytörésként bejegyzett cégem alatt vezetendem.

A midőn t. Czimed szives figyelmét ujonnan berendezett üzletemre fölhivom: bátor vagyok megjegyezni, hogy főczélul tűztem ki azt, hogy áruim szolid árai és pontos kiszolgálás által odatörekedem, hogy vevőimet teljesen kielégíthessem. Nagy raktárt tartok: üveg, porcellán- és majolika-tárgyakból, függő, asztali- és éjjeli lámpákból, csillárokból, ércz- és chinai-ezüst disztárgyakból. Mindennemű gumiarukból, thea, konyha-felszerelési edényekből, angol, steyer-és china-ezüst evőeszközökből jótállás mellett, csinált virág és Makart-csokrok, sirkoszoruk, sirlámpások és gyermekjátékokból, üvegtáblák, aranyléczek és tükrökből. Vendéglői és kávéházi felszerelések. Teljes kiházasítási cikkek (staffirung) a bel- és külföld leghirnevesebb gyáraiból, tetemesen leszállított árak mellett. Mindennemű üvegezés és képeret készítés, valamint mindennemű javítás jutányos árak mellett elvállaltatik. Nem mulasztottam az alkalmat arra használni, hogy jó, csinos és olcsó árukat szerezzek be, a mivel lehetővé van téve, vevőim mérsékelt árakon vásárlása. Monogrammok és porcellán-festési munkák elvállaltatnak. Kölesön-edényeket jutányos árak mellett adok ki. Valódi császárolaj és amerikai petroleum kapható nagyban és kicsinyben.

Végül van szerencsém szives jóindulatát és pártfogását kérni, mely után maradok

kiváló tisztelettel

REICH JÓZSEF.

3-3

Jutányos árak! Pontos és szolid kiszolgálati

Legujabb és legdivatosabb cikkek.

Igyék TOKAJICOGNACOT,

a kinek kedves az élete.

Egyetlen biztos szer a cholera ellen

a tokaji Cognac

Egyedüli főraktár Torda és vidéke részére

Nagy és Flachbart-nál

TORDÁN.

4-*

LÁMPÉ JÁNOS

könyvtörésként és diszműves

Tordán.

Kitünően berendezett

könyvtörésként

5 szakszerű nagy géppel

a kor kivánalmainak megfelelő.

Fővállalok minden e szakba vágó munkálatokat, melyeket mérsékelt árakon, csinosan kiállítva készítek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Nagyobb vállalatoknál kedvezmény nyújtatik.

3-*

KARÁCSONYI és PITTERICH

FÜSZERKERESKEDŐK TORDÁN.

Ajánlják a n. é. közönségnek dúsán és ujonnan berendezett

fűszer-, csemege-, liszt-, bor- és ásványviz raktárukat,

u. m: a legjobb minőségű magyar és francia cognac és liköröket, francia csokoládét, valódi hollandi cacao, ementhali-, kendilonai-, groji- és imperial sajtot; szardínia, oroszhal és caviart; asztali-, pecsenye-, tokaji-, aszú- és budai vörösbort; többféle pipere-szappan és illatszereket; valódi jamaikai ananász, és belföldi rumot; a legfinomabb theák és czukorkákat; ugyszintén czukor, kávé, rizs és egyéb háztartási cikkeket a legjobb minőségben és a legjutányosabb árak megszabása mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

2-3

KARÁCSONYI és PITTERICH.

Nemes téli gyümölcsöt

minden mennyiségben

vásárol

TAUFFER FERENCZ utóda

KOLOZSVART.

4-5